

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 531/2025
12.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Динић, адвокат из ..., против туженог ЈКП за пијачне услуге „Тржница“ из Ниша, чији је пуномоћник Марија Антић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3273/2024 од 04.12.2024. године, у седници одржаној 12.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3273/2024 од 04.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3273/2024 од 04.12.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 2698/23 од 17.07.2024. године, којом је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду, донето од стране в.д. директора Горана Ђорђевића ЈКП „Тржница“ Ниш број .../... од 15.03.2023. године, тужени обавезан да тужиоца врати на рад и призна му права из рада и по основу рада, као и да му накнади парничне трошкове од 200.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, из разлога предвиђених чланом 407. став 1. тачке 1. – 4. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредби чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а тужени не конкретизује друге повреде одредаба поступка због којих се по члану 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време од 01.09.1991. године на више радних места, а по последње закљученом Анексу уговора од 05.09.2022. године био је распоређен на радном месту Од 22.11.2019. године тужилац је био члан извршног одбора Самосталног синдиката туженог. Решењем од 15.03.2023. године, тужиоцу је отказан уговор о раду услед престанка потребе за обављањем послова на којима је био распоређен, закључно са 17.03.2023. године као последњим радним даном. Тужиоцу је исплаћена отпремнина. Решењу је претходио поступак покренут одлуком надзорног одбора туженог од 28.11.2022. године, у којој је исказана потреба да се изврше организационе промене и донесе програм решавања вишка запослених. Према Елаборату о структурним променама од 28.11.2022. године, код туженог је запослено 146 извршилаца на 64 радна места према општем акту о систематизацији радних места од 22.07.2022. године, а потребно је да се из организационе структуре бришу одељење за анализу промета, врсте и цене робе на пијацама, одељење за инвестиције и одељење за ... – у оквиру кога је систематизовано радно место на коме је тужилац радио. Новим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова код туженог од 04.01.2023. године, на који је Градско веће Града Ниша дало сагласност, брисано је радно место на коме је тужилац био запослен, те предвиђено укупно 129 извршилаца на 54 радна места. Тужени је оформио комисије за израду социјалне карте запослених и за утврђивање вишка запослених. На основу Споразума о утврђивању критеријума за проглашење технолошког вишка од 05.01.2023. године донетог на основу члана 113. Колективног уговора туженог утврђено је да су критеријуми за утврђивање вишка - оцена резултата рада запосленог и социјално-економски положај запосленог. Споразумом је предвиђено да на основу укупно добијених бодова по основним и допунским критеријумима предност да остане на радном месту има онај запослени који има више бодова. Комисија за израду социјалне карте запослених није доставила свој извештај. Комисија за бодовање предала је извештај 21.02.2023. године и констатовала имена 14 запослених који су вишак, као најлошије оцењени запослени, на основу бодовања резултата рада. Програмом за решавање вишка запослених констатовано је да тужени није у могућности да у складу са споразумом између туженог и репрезентативног синдиката спроведе ни једну од мера запошљавања. У разлозима спореног решења наводи се поступак који је претходио његовом доношењу, да је одељење у коме је тужилац био запослен укинута новим Правилником о организацији и систематизацији радних места, али не и разлози због којих је престала потреба за радом тужиоца.

Првостепени суд, с позивом на одредбе чланова 179. став 5. тачка 1. и 153. – 160. Закона о раду, као и чланова 112. – 116. Колективног уговора туженог налази да је оспорено решење незаконито, пошто изрека и разлози решења нису у сагласности. У изреци се наводи да је услед организационих промена и доношења новог Правилника укинута радно место тужиоца и да не постоји могућност његовог распоређивања на друго радно место према стручној спреми и способностима, док се у разлозима наводи да је поступку отказивања претходио Програм за решавање вишка запослених, да су утврђени критеријуми за проглашење овог вишка, да је извршено оцењивање резултата рада свих запослених, али нису наведене оцене свих запослених, нити су наведени разлози зашто је баш тужилац оглашен технолошким вишком. Тужилац је једино упознат са коначном листом запослених који су технолошки вишак, па му је ускраћено право на информисање о примењеним критеријумима и извршеном оцењивању свих запослених. У решењу није наведено на основу чега је тужени утврдио да нема могућности да тужиоцу обезбеди други одговарајући посао, односно да није могао да

примени неку од мера за запошљавање, посебно имајући у виду да су послове укинутог одељења наставили да обављају управници пијаца, бригадири и инкасанти, које послове је тужилац раније обављао. Осим наведеног, по становишту првостепеног суда, решење је незаконито и у смислу одредби члана 188. Закона о раду и члана 128. Колективног уговора туженог, пошто је тужилац у време отказивања био члан извршног одбора синдикалне организације и током трајања функције тужени није могао да му откаже уговор о раду, односно да га стави у неповољнији положај без да је пружио доказе да отказ нема везе са статусом синдикалног руководиоца.

Другостепени суд подржава разлоге првостепеног суда, те на основу одредби чланова 179. став 5. тачка 1, 153. и 155. Закона о раду налази да спорно решење само формално садржи све елементе предвиђене законом, али да из хронологије догађаја, као и контрадикторне садржине изреке и образложења произилази злоупотреба отказног разлога. Тужиочев уговор о раду је отказан истог дана када је ступио на снагу Програм решавања вишка запослених, па није прихватљиво да послодавац са више од једне стотине запослених чији се рад и имовно стање вреднују у истом дану у потпуности спроведе Програм решавања вишка запослених у складу са законом и донесе одлуку. Тужени није пружио доказе да није могао да тужиоца распореди на друго одговарајуће радно место. По изреци оспореног решења, отказ је дат због укидања радног места, а по образложењу јер је тужени био међу најлошије оцењеним запосленима.

По становишту Врховног суда, а супротно ревизијским наводима, нижестепени судови су правилно оценили да је спорно решење незаконито.

У конкретном случају утврђено је да је тужени у сврху рационализације броја запослених спровео организационе промене, те да је новим актом о систематизацији радних места укинуо три организационе јединице - одељења. Руковођен бројем запослених којима радни однос треба да престане тужени је донео Програм решавања вишка запослених, па је у таквој ситуацији био у обавези да све запослене изложи конкуренцији према унапред постављеним критеријумима, како би се избегла свака арбитерност. По чињеничном утврђењу то је изостало. Из садржине спорног решења не може се закључити са којим запосленима је тужилац упоређен, те како су ти запослени оцењени с обзиром на предвиђене критеријуме. Оваквим поступањем тужени није дао одговор на питање који запослени по задатим критеријума представља технолошки вишак, односно на основу којих података тужиоцу није могао да се обезбеди други одговарајући посао који одговара његовој стручној спреми и способностима.

Из наведених разлога, Врховни суд не може прихватити наводе ревизије о погрешној примени материјалног права.

Одлука у изреци донета је на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић